

Թեան ուսումնասիրութիւնը հաստատում է դրանց պատկանելութիւնը Վասպուրականի դպրոցի կարկառուն ներկայացուցիչ Մինաս ծաղկողին:

Գաբրիէլա Ուլուհոջեանի «Խորհրդանիշեր, քարտէզներ, գրեր. հայերի մշակութային ուղու հետքերի մասին» (Signes, cartes, écritures: sur les traces du chemin culturel des Arméniens), (էջ 153-161) յօդուածի նիւթը հայերի ազգային ինքնութիւնը դարեր ի վեր հաստատող խորհրդանիշներն են՝ խաչը, աբուբեները եւ վերջերս Իտալիայում յայտնաբերուած՝ Երեմիա Քեօմիւրճեանի (17-րդ դ.) կազմած՝ Հայոց Եկեղեցու քարտէզը: Շեշտում է հայկական մշակոյթի ընդհանրութիւնները եւրոպականի հետ:

Սամուէլ Կարապետեանը «Լրացումներ եւ ճշտումներ Դիւան հայ վիմագրութեան 8-րդ պրակին՝ Ռուսաստանի դաշնութիւն» (էջ 162-186) յօդուածում նշում է, որ խնդրոյ առարկայ հատորում բացակայում են նախկինում հրատարակուած 72 արձանագրութիւններ: Հատորն, ըստ նրա, յաճախ չունի նաեւ ճշգրտութիւն ու անհրաժեշտ մեկնաբանութիւններ, նոյնիսկ յիշատակուած չեն որոշ հայկական գաղթավայրեր եւ յուշարձաններ: Սամուէլ Կարապետեանը լրացնում է այդ բացը:

Գոհար Մուրադեան

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՏԱԹԵԻԱՅԻ, ՍՈՂՈՍՈՆԻ ԱՌԱԿՆԵՐԻ ՍԵՎՆՈՒԹԻՒՆ, ԶՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐԸ ԵՒ ԱԾԽԱՐՀԱԲԱՐ ԹԱՐԳԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԽԱԶԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ, ԱՌԱՋԱԲԱՆԸ ԵՒ ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Ս. ԱՐԵՒՇԱՏԵԱՆԻ, ԵՐԵՒԱՆ, ԱՆԿԻՆԱԶԱՐ, 2000, 188 էջ

Գիրքն «Անկիւնաքար» հրատարակչութեան նախաձեռնած՝ Աստուածաշնչի մեկնութիւնների շարքի առաջին հրատարակումն է: Ի տարբերութիւն Տաթեւացու հիմնական աշխատութիւնների, որոնք լոյս

են տեսել արդէն 18-րդ դարում՝ «Գիրք հարցմանց», «Ոսկեփորիկ», «Ամառան հատոր» եւ «Զմեռան հատոր», նրա փոքր գրուածքներից շատերը մնում են անտիպ (բացի «Սաղմոսների մեկնութիւնից»)՝ աշխատասիրութեամբ Ա. Քեօզկերեանի, Երեւան, 1993): Զեռագրերի ուսումնասիրութիւնը կարող է բացայայտել հեղինակի նոր գործեր, որոնք կցուած են նրա յայտնի գրուածքներին, կամ էլ հանդէս են գալիս անանուն, ինչը բացատրում է դրանց հեղինակի հանրաճանաչութեամբ: Գրիգոր Տաթեւացու աստուածաշնչական մեկնութիւնների առանձնաշնչական մեկնութիւնների առանձնաշնչական մեկնաբանելիս նա մէջբերումներ է անում իրեն նախորդած հեղինակութիւններից: Իր մեկնաբանութիւնները հաստատելով Աստուածաշնչի այլ գրքերից զուգահեռներով՝ Գրիգորը դրսեւորում է Սուրբ Գրքի փայլուն իմացութիւն: Բացի ուսուցողական նպատակից, այդ երկը նախատեսուած էր օժանդակելու Աստուածաշնչի ուսումնասիրմանը. նրանում արտայայտուել են հեղինակի սեփական՝ բարոյագիտական, քաղաքական, տնտեսական եւ մանկավարժական հայեացքները: Տեքստը պահպանուել է բազմաթիւ ձեռագրերում: Հրատարակումն իրագործուել է Մատենադարանի չորս լաւագոյն ձեռագրերի՝ NN 1200, 1203, 1264, 5869 հիման վրայ: Նոյն գրուածքի՝ Ս. Արեւշատեանի ուղևերէն թարգմանութիւնը լոյս է տեսել Երեւանում 1999 թուականին:

Գոհար Մուրադեան